

علوم و فنون ادبی

۱- سه ویژگی و یا عنوان «مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین - خداوندگار مضامین تازه شعری - خلاق‌المعانی ثانی» به ترتیب مربوط به کدام شاعران است؟

- (۱) صائب تبریزی - محتشم کاشانی - بیدل دهلوی
(۲) صائب تبریزی - کلیم کاشانی - بابافغانی شیرازی
(۳) بیدل دهلوی - صائب تبریزی - محتشم کاشانی
(۴) بیدل دهلوی - صائب تبریزی - کلیم کاشانی

۲- چند مورد از موارد زیر از ویژگی‌های فکری سبک عراقی است؟

(ستایش خرد)، (غم‌گرایی)، (رواج روحیه پهلوانی و حماسی)، (بازتاب اندک علوم در شعر)، (باور به قضا و قدر)، (آسمانی بودن معشوق)، (ذهن‌گرایی با توجه به دنیای درون)

- (۱) یک (۱) سه (۳) چهار (۴) پنج (۴)

۳- کدام موارد از ویژگی‌های کتاب «مرصادالعباد من المبدأ الی المعاد» نیست؟

(الف) در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی

(ب) در شرح ظهور چنگیز، احوال و فتوحات او

(پ) دارای نثری ساده، مسجع و دارای موازنه

(ت) دارای نکات و انتقادهای ظریف اجتماعی و دربردارنده ناملازمات اوضاع

(ث) اشاره به آیات و اشعاری از خود نویسنده و شاعران دیگر در خلال موضوعات کتاب

- (۱) الف و پ (۲) ب و ت (۳) پ و ث (۴) الف و ث

۴- عبارت زیر را کدام واژه‌ها کامل می‌کنند؟

«..... از شاعران قرن دهم است که سبک شعرش حد واسط سبک دوره عراقی و دوره هندی است و شاخصه اصلی آن است.»

- (۱) بابافغانی شیرازی - خردگرایی (۲) وحشی بافقی - واقع‌گرایی (۳) محتشم کاشانی - غم‌گرایی (۴) کلیم کاشانی - شادی‌گرایی

۵- ابیات زیر توسط چه کسی و در توصیف کدام واقعه تاریخی سروده شده است؟

«کس نیست که تا بر وطن خود گرید بر حال تباه مردم بد گرید»

دی بر سر مرده‌ای دو صد شیون بود امروز یکی نیست که بر صد گرید»

- (۱) کمال‌الدین اسماعیل - حمله مغولان به کانون‌های فرهنگی خراسان (۲) کمال‌الدین اسماعیل - درباره قتل عام سال ۶۳۳ هـ. ق مغولان در اصفهان

- (۳) فریدالدین عطار - درباره قتل عام سال ۶۳۵ هـ. ق مغولان در اصفهان (۴) نجم‌الدین کبری - یورش مغولان به کانون‌های فرهنگی خراسان

۶- عبارات زیر به ترتیب معرف کدام شخصیت‌های ادبی قرن هفتم تا نهم هستند؟

(الف) از شاخص‌ترین شاعران عارف است که در دو محور اندیشه و احساس آثار جاودانه‌ای پدید آورد.

(ب) از شاعران معروف قرن نهم که در تصوّف و طریقت مقامی بلند داشته است.

- (۱) مولانا جلال‌الدین بلخی - شاه نعمت‌الله ولی
(۲) فخرالدین عراقی - سلمان ساوجی
(۳) مولانا جلال‌الدین بلخی - عطاملک جوینی
(۴) دولت‌شاه سمرقندی - سلمان ساوجی

۷- موضوع چند اثر مقابل آن نادرست آمده است؟

«تذکره شاه طهماسب (تاریخ) - عین‌الحیات (عرفان) - مجالس المؤمنین (فقه) - جامع عباسی (زندگی‌نامه) - ظفرنامه شامی (علوم طبیعی)»

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۸- در کدام گزینه، هر دو اثر به زبان ترکی است؟

(۱) بدایع‌الوقایع - شرفنامه بدلیسی

(۲) حبیب‌السیر - احسن‌التواریخ

(۳) عالم‌آرای عباسی - بابرنامه

(۴) محاکمة اللغتين - بابرنامه

۹- نوع نثر هر دو اثر در کدام گزینه درست مشخص نشده است؟

(۱) حبیب‌السیر - احسن‌التواریخ (بینابین)

(۲) محبوب‌القلوب - عباس‌نامه (مصنوع)

(۳) دیباچه شرفنامه بدلیسی - محبوب‌القلوب (مصنوع)

(۴) بدایع‌الوقایع - عالم‌آرای عباسی (بینابین)

۱۰- کدام یک از ابیات زیر می‌تواند مربوط به سبک هندی باشد؟

- (۱) ما به غم خو کرده‌ایم ای دوست ما را غم فرست
(۲) بر این رزمگه‌شان به جنگ آوریم
(۳) بخیه کفشم اگر دندان‌نما شد عیب نیست
(۴) مکن پیش دیوار غیبت بسی

۱۱- در کدام بیت در رکن اول و هجای ماقبل پایانی بیت اختیار وزنی دیده می‌شود؟

- (۱) بر دلش تازه کند عهد قدیم
(۲) می‌شکفتم ز طرب زان که چو گل بر لب جوی
(۳) گرت اسب بر سر دواند رواست
(۴) دلی از دست بیرون رفته سعدی

۱۲- در کدام بیت دو بار اختیار وزنی فاعلاتن به جای فعلاتن دیده می‌شود؟

- (۱) اگر چه تلخ باشد فرقت یار
(۲) خورده است خدا ز روی تعظیم
(۳) به تمنای تو در آتش محنت چو خلیل
(۴) آسمان بار امانت نتوانست کشید

۱۳- در کدام بیت، اختیار وزنی «قلب» دیده می‌شود؟

- (۱) هر نفس آواز عشق می‌رسد از چپ و راست
(۲) می‌رسد از هر طرف شور نی و بانگ دف
(۳) گر سپر انداختیم چون قمر از تاب مهر
(۴) ما به فلک بوده‌ایم یار ملک بوده‌ایم

۱۴- در کدام بیت، اختیار شاعری بلند بودن هجای پایانی بیش از دو بار دیده می‌شود؟

- (۱) شق القمر دوباره به عالم شد آشکار
(۲) صبر مرا هم نفس درد کرد
(۳) مستم و امید نیست زان که شوم هوشیار
(۴) خونی صد خانه است اشک جهان گرد من

۱۵- کلمات «به» و «باد» در کجای مصراع با کلمه «با» برابر است؟ این اختیار وزنی است یا زبانی؟

- (۱) ابتدای مصراع - زبانی (۲) ابتدای مصراع - وزنی (۳) انتهای مصراع - وزنی (۴) انتهای مصراع - زبانی

۱۶- وزن کدام ابیات همسان دولختی (دوری) است؟

- (الف) مرا هر آینه روزی تمام کشته بینی
(ب) بسیار کس شدند اسیر کمند عشق
(پ) تو اسیر ملک هستی به حقیقت ای دریغا
(ت) هزار جان به ارادت همی تو را جویند
- (۱) الف - پ (۲) الف - ت (۳) ب - پ (۴) ب - ت

۱۷- در کدام بیت، «سه اختیار وزنی و دو اختیار زبانی» می‌توان یافت؟

- (۱) مزرع امید را یک دانه به زان خال نیست
(۲) کسی از سیر دل جام خبردار نشد
(۳) تو همان طایر فرخنده اوج شرفی
(۴) گر بر من آن نگار پری‌چهره بگذرد

تخفه‌ای کز غم فرستی نزد ما هر دم فرست
خود ایسدر زممانی درنگ آوریم
خنده می‌آرد همی بر هرزه‌گردی‌های من
بود کز پسش گوش دارد کسی

سازدش در حرم لطف مقیم
بر سرم سایه آن سرو سهی بالا بود
بنه پیش او رخ که شاهی خوش است
نیاید باز تیر رفتنه از شست

در او شیرین بود امید دیدار
سوگند به روی همچو ماه است
گویا در چمن لاله و ریحان بودم
قرعه کار به نام من دیوانه زدند

ما به فلک می‌رویم عزم تماشا که راست؟
می‌شده جاری به کف بنوش جام مراد
تیغ زبان بین چو صبح گر سر صدق آختیم
باز همان جا رویم جمله که آن شهر ماست

زان ضربتی که بر سر سلطان دین زدند
روی مرا صبر چنبرین زرد کرد
هوش نیابد بلی مسکت صبوح السمت
شکر که این سبیل خون راه بیابان گرفت

گرفته دامن قاتل به هر دو دست ارادت
تنه‌انه از برای من این شور و شر فتاد
اگر التفات بودی به فقیر مستمندت
تو سنگدل به لطافت دلی نمی‌جویی

دل ز خالش برگرفتن خالی از اشکال نیست
بی‌خبر باش که صاحب خبری پیدا نیست
کز پرت شهپر جبریل امین خوشتر نیست
تشویشم از عقوبت دیو رجیم نیست

۱۸- در همه ابیات دو اختیار وزنی «فاعلاتن به جای فعلاتن و ابدال» وجود دارد، به جز:

- (۱) آب رخ پیش مـا کسـی دارد
(۲) اگر آن ابـرو اسـت و پیشـانی
(۳) می‌کنـد مـرغ جـان مـا پـرواز
(۴) چه بـود گـر بـه مـا رـساند بـاد

۱۹- در بیت زیر همه اختیارات شاعری یافت می‌شود، به جز:

«چون گل و می دمی از پرده برون آی و در آ

- (۱) قلب (۲) ابدال (۳) تغییر کمیت مصوت‌ها (۴) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن

۲۰- در کدام مصراع، اختیار وزنی قلب صورت گرفته است؟

- (۱) دل برگرفت از من بتم یکبارگی
(۲) زیر نشین غلمت کائنات
(۳) دست کسی بر نرسد به شاخ هویت تو
(۴) بر شوم از نشاط دل وقت سحر به منظره

۲۱- در کدام بیت، اختیار وزنی «ابدال» صورت گرفته است؟

- (۱) بُـرد او دل عاشـقـان آفـاق
(۲) انـدر عـجـبـم کـه چـشم آن مـاه
(۳) زان چـشم پـر از خـمار سـرمسـت
(۴) تـا عـزم جـفا دـرسـت کـرد او

۲۲- بیت زیر، فاقد کدام «اختیار شاعری» است؟

«هر که در سایه تو باشی نیست

- (۱) ابدال (۲) حذف همزه (۳) بلند بودن هجای پایان مصراع (۴) آمدن فاعلاتن به جای فعلاتن

۲۳- کدام یک از گزینه‌های زیر فاقد آرایه «اغراق» است؟

- (۱) صد جوی آب بسته‌ام از دیده بر کنار
(۲) قـد هـمـه دلبـران عـالم
(۳) تو گر خواهی که جاویدان جهان یکسر بیارایی
(۴) ز غصه، چون پر کاهی شود ز قصه من

۲۴- در بیت زیر، به ترتیب واژه‌هایی که ایهام تناسب و ایهام ساخته‌اند کدام‌اند؟

«موشکافی را رواجی نیست در بازار عشق

- (۱) سر - سودا (۲) بازار - سودا (۳) مو - سر (۴) بازار - مو

۲۵- در کدام بیت، آرایه ایهام دیده نمی‌شود؟

- (۱) چو چشم تو را عین فتنه می‌بینم
(۲) اگر صباح قیامت بینی آن رخ و قامت
(۳) تو یوسفی که فدای تو باد جان عزیز
(۴) همه عالم صنم چین به حکایت گویند

۲۶- آرایه مقابل کدام بیت درست است؟

- (۱) دلم گرفته از این روزها دلم تنگ است
(۲) چون جام شفق موج زند خون به دل من
(۳) بی مهر رخت روز مرا نور نمانده است
(۴) گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را
- میان ما و رسیدن هزار فرسنگ است (ایهام)
با این همه دور از تو مرا چهره زردی است (ایهام تناسب)
وز عمر مرا جز شب دیجور نمانده است (ایهام)
از نازکی آزار رساند بدنش را (ایهام تناسب)

۲۷- کدام بیت فاقد اغراق و دارای ایهام است؟

- ۱) چندین که برش مردم از ماجرای عشقت
- ۲) بگذار تا بگریم چون ابر در بهاران
- ۳) خانه زندان است و تنهایی ضلال
- ۴) چو رامین گه گهی بنواختی چنگ

۲۸- در کدام بیت هر دو آرایه «ایهام و تناسب» دیده می‌شود؟

- ۱) اگر سنتت اوستت نبواوری
- ۲) اشک سحر زاید از لوح دل سیاهی
- ۳) آغوش سحر تشنه دیدار شماسنت
- ۴) چون شب‌بنم اوفتاده بدم پیش آفتاب

۲۹- در کدام بیت، آرایه «ایهام تناسب» دیده نمی‌شود؟

- ۱) گر هزار است بلب‌ل این باغ
- ۲) چنان سایه گسترد بر عالمی
- ۳) نگردد تلخ از شور قیامت خواب شیرینم
- ۴) از خون و گل و شکوفه تابوت شهید

۳۰- در کدام بیت واژه‌ای که «ایهام تناسب» ساخته است، نادرست مشخص شده است؟

- ۱) روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد
- ۲) نگردد تلخ از شور قیامت خواب شیرینم
- ۳) در کنج دماغم مطالب جای نصیحت
- ۴) باش چو شطرنج روان خامش و خود جمله زبان

اندره دل نگفتم الا یک از هزاران
کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران
هر که چون سعدی گلستانیش نیست
ز شادی بر سر آب آمدی سنگ

نگاهی هم از نو به سنت کنیم
خرم کند چمن را باران صبحگاهی
مهتاب خجل ز نور رخسار شماسنت
مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم

همه را نغمه و ترانه یکی است
که زالی نیندیشد از رستمی
به زیر پرده غفلت ز بس مستور شد گوشم
بر موج بلند دست‌ها رنگین بود

زان نهان جز لطف و خوبی نیست در تفسیر ما
به زیر پرده غفلت زمین مستور شد گوشم
کاین گوشه پر از زمزمه چنگ و رباب است
کز رخ آن شاه جهان فرخ و فرخنده شدم

روسی